

РОЗВИТОК ПОГЛЯДІВ НА СТАНДАРТИ ІНЖЕНЕРНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Рябчиков М.Л., д-р техн. наук, проф.
Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків

Основною метою створення стандартів вищої освіти України є розробка інструментарію для визначення міри якості освіти. Ураховуючи прагнення системи освіти України до загальноєвропейських і загальносвітових систем, подібні стандарти повинні враховувати глобальні зміни, що відбуваються у світі.

Одне з перших поколінь стандартів освіти України було розроблено у 2004–2005 рр. Основним підходом при цьому визнавався діяльнісний, а основною метою підготовки спеціалістів було досягнення системи умінь, що визначали можливість фахівця працювати в умовах певних первинних посад.

У наступні роки відбувся ряд змін, направлених на формальне пристосування української системи освіти до європейської на основі впровадження кредитно-трансферної системи, європейської системи оцінювання, упровадження двоступеневої системи вищої освіти.

Упровадження системи компетенцій передбачало перехід стандартів на інші фундаментальні положення, що визначило спробу розробки освітньо-професійних програм наприкінці 2013 р.

Прийняття у 2014 р. нового закону про вищу освіту визначило необхідність розробки нового покоління стандартів. Основними рисами цього підходу є орієнтація на загальноєвропейську рамку кваліфікацій, упровадження системи компетентностей, на відміну від компетенцій, і орієнтація освітніх програм на результати навчання. Компетентність при цьому трактується в розумінні системи знань, умінь, комунікацій, автономності й відповідальності, що визначається системою Дублінських дескрипторів. Проект Єврокомісії «Тьюнінг» передбачає розробку системи базових і спеціальних компетентностей для основних фахів і напрямів підготовки і спрямований на уніфікацію освіти з метою розширити можливості для навчальної мобільності в межах Європи. Інтегральна компетентність у цих стандартах мусить формуватися внаслідок створення системи загальнофахових і спеціальних фахових компетентностей. Визначення основних фахових компетентностей базується на основних функціях фахівця. У процесі виконання функцій фахівець може вирішувати проблеми, відповідаючи на такі професійні запитання: що робити, яке визначає проєктувальну функцію; із чого робити, що визначає матеріальну функцію; як робити – технологічна функція; із ким робити – організаційна функція; для чого робити – бізнес-функція фахівця.

Система функцій має формувати систему компетентностей, яку бажано узгодити з інтернаціональними університетами, що навчають фахівців за спорідненими спеціальностями. Певний досвід у цьому напрямі накопичений нами в процесі узгодження стандартів підготовки спеціалістів.

Результати навчання і структури стандартів повинні мати засоби для їх вимірювання і відповідати вимогам роботодавців. Як правило, сучасний погляд на результати навчання відповідає таким рівням: знання – уміння – комунікації – автономність і відповідальність.

Наступним найважливішим кроком в удосконаленні стандартів вищої освіти є узгодження компетентностей із роботодавцями і створення на основі співдружності з ними системи професійних стандартів.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ТА МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДЖЕННЯ ПРОЕКТНОГО НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ОБЛАДНАННЯ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА» ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 181 «ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ»

Скрипник В.О., д-р техн. наук, доц.
ЗВО Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Перехід від курсового проектування до проектного навчання з дисципліни «Обладнання закладів ресторанного господарства» (ОЗРГ) для студентів спеціальності 181 «Харчові технології» освітньої програми «Харчові технології та інженерія» спричинений необхідністю впровадження в освітній процес компетентісно- і практико-орієнтованого підходу, а також низкою об'єктивних і суб'єктивних факторів. Корекція або розробка нових освітніх програм за вказаною спеціальністю триває вже більше 15 років і постійно супроводжується збільшенням кількості фахових дисциплін і, відповідно, кредитів на їх вивчення за рахунок зменшення кількості дисциплін загальноінженерної та інженерної підготовки або кредитів на їх вивчення. У новій освітній програмі ПУЕТ, розробленій за затвердженим стандартом вищої освіти за спеціальністю, практично повністю відсутні компетентності і, як наслідок, дисципліни, пов'язані з проектуванням та конструюванням деталей машин, вузлів, механізмів, машин і апаратів загалом. Відповідно, постало питання відсутності як теоретичної, так і практичної бази виконання курсового проекту з дисципліни ОЗРГ у студентів цієї спеціальності, особливо в частині конструювання машин і апаратів та виконання